

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2013/255

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1.Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	N5-0001
Naslov projekta	Diferenciacija, enakost, produktivnost: socialne in ekonomske posledice razširjenih in diferenciranih visokošolskih sistemov z vidikov internacionalizacije
Vodja projekta	5263 Pavel Zgaga
Tip projekta	N Projekti ESF in ERC
Obseg raziskovalnih ur	11337
Cenovni razred	C
Trajanje projekta	01.2010 - 12.2012
Nosilna raziskovalna organizacija	588 Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	2617 Zasebna raziskovalka Manja Klemenčič
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.01 Vzgoja in izobraževanje 5.01.01 Pedagogika
Družbeno-ekonomski cilj	09. Izobraževanje

2.Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.03
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.03 Izobraževanje

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3.Povzetek raziskovalnega projekta²

SLO

POZOR: tega dela besedila nam ni uspelo poravnati!
 Raziskovalni projekt *Diferenciacija, enakost, produktivnost: socialne in ekonomske posledice razširjenih in diferenciranih visokošolskih sistemov – aspekti*

internacionalizacije (DEP) je bil utemeljen na skupnem raziskovalnem predlogu 7 univerz v okviru ESF programa EUROCORES (št. projekta: 08EuroHESCOP016). Predlog je bil ocenjen pozitivno in priporočen v financiranje. Iz več razlogov kritična masa (vsaj 4 države) nacionalnih podpor ni bila dosežena. Slovenski del tega skupnega projekta je bil zato delno preoblikovan, ARRS ga je odobrila in izveden je bil kot nacionalni projekt, vendar ob tesnem sodelovanju s kolegi z ostalih institucij. Osrednja projektna tema je bila *internacionalizacija v visokem šolstvu (VŠ)*. Cilj je bil, da se preuči učinke vseevropskega in širšega mednarodnega razvoja na strukture in procese v VŠ. Delo se je osredotočilo na *analizo implementacije in učinke politik (policy) v kontekstu evropskih in globalnih premikov* (še zlasti glede konvergence in različnosti), *pa tudi mednarodne mobilnosti* (še zlasti glede na vidike diferenciacije in učinke politik). V zadnjih letih so bili opazni različni VŠ politični diskurzi, pojavile pa so se tudi različne interpretacije "koncetriranih" evropskih VŠ politik. Ko je leta 2010 bolonjski proces dosegel svoj cilj (vsaj formalno), je postalo možno zastaviti hipotezo, da so evropski sistemi VŠ zdaj bolj konvergentni – vendar pa je evropsko VŠ tudi bolj raznoliko. Ta hipoteza je bila preverjana s pregledom literature, vključno tiste o implementacij in učinku politik, obstoječih baz podatkov bolonjskega procesa in drugih podatkov ter intervjujev z glavnimi akterji. Poleg tega je bila v okviru projekta DEP izvedena terenska raziskava na Zahodnem Balkanu; zbrani so bili izvirni podatki iz 8 držav, opravljeni pa so bili tudi novi intervjuji na 16 univerzah. Fokus raziskovanja je bil v glavnem namenjen naslednjim točkam:

- (1) identificiranje organizacijskih idej, ki se nahajajo za posameznimi diskurzi politik in proučevanje njihove logike v historični perspektivi minulega desetletja, še zlasti glede na to, kako se reflektirajo v dihotomiji *konvergence* in *raznolikosti*;
- (2) primerjanje in razumevanje glavnih trendov (kot so jih pretežno zaznamovali procesi evropeizacije) reform in sistemskih sprememb v posameznih nacionalnih sistemih;
- (3) proučevanje procesa implementacije t.i. bolonjskih "akcijskih točk" po Evropi (s posebnim ozirom na Zahodni Balkan) in razumevanje njenih učinkov glede na nove forme vertikalne diferenciacije;
- (4) proučevanje učinkov nastajajočega *Evropskega visokošolskega prostora* na druge dele sveta in razumevanje povratnih učinkov ter političnih implikacij na diskusijo o VŠ in socialnih spremembah;
- (5) identificiranje učinkov procesov internacionalizacije in evropeizacije na spreminjajoče se nacionalne vzorce diferenciacije, enakosti in produktivnosti glede VŠ diplomantov in njihove mobilnosti.

ANG

The research project *Differentiation, Equity, Productivity: The social and economic consequences of expanded and differentiated higher education systems – internationalisation aspects* (DEP) has been based on a joint research proposal of 7 universities within the ESF EUROCORES Programme (Project Number: 08-EuroHESC-OP-016). The proposal was assessed positively and recommended for funding. Due to several reasons the critical mass (4 countries at least) with a national grant was not reached. The Slovenian part of this joint collaborative project was partly redesigned, approved by ARRS and implemented on national bases only, yet in close collaboration with colleagues from other institutes.

The central project theme was *internationalisation in higher education (HE)*. The aim was to examine the effects of Europe-wide and larger international developments on the structures of and processes in HE. The work was concentrated into analysing *policy implementation and policy impact of European-level and global developments* (in particular convergence vs. diversity) *as well as international mobility* (in particular differentiation aspects and policy impact).

In recent years, several HE policy discourses have been visible and diverse interpretations

of the “concerted” European HE policy have appeared. When the Bologna Process reached its target (at least formally) in 2010, it was possible to set up a hypothesis that European HE systems are more convergent now – but European HE is also more diverse. This hypothesis was checked through literature review, including literature on policy implementation and policy impact, existing Bologna datasets and other data and interviews with strategic players. In addition, within the DEP project a field research was carried out in the Western Balkans region; original data was gathered from 8 countries and interviews were conducted at 16 universities. The focus was predominantly given to

- (1) identifying organising ideas which lie behind particular policy discourses and examining their logic in a historical perspective of the last decade and as reflected in a dichotomy *convergence* vs. *diversity*;
- (2) comparing and understanding the main trends in reforms and systemic changes in individual national systems which have been predominantly influenced by the Europeanisation processes;
- (3) examining the process of implementation of the Bologna “action lines” across Europe (with a special focus on the Western Balkans) and understand their effects with regard to new forms of vertical differentiation;
- (4) examining the impact of the emerging *European Higher Education Area* to other parts of the world and understanding its feedback and policy implications of the discussion on higher education and social change;
- (5) identifying the impact of internationalisation and Europeanisation processes on altering national patterns of differentiation, equity and productivity regarding higher education graduates and their mobility.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

V začetni fazi izvajanja projekta se je raziskovalna skupina osredotočila na oblikovanje operativnega načrta dela ter na podrobno opredeljevanje posameznih tematskih sklopov. Pri tem je bil poudarek na intenzivnem pregledu literature, formuliranju podrobnejših raziskovalnih vprašanj ter oblikovanju metodologije. Problematiko internacionalizacije visokega šolstva (VŠ) smo usmerili predvsem v obravnavo naslednjih tematskih sklopov:

- (1) analiza sodobnih teoretizacij procesov internacionalizacije, evropeizacije in globalizacije (IE&G) visokošolskih prostorov;
- (2) zbiranje podatkov o evropskem VŠ ter analiza njegovih procesov in značilnosti v zadnjem desetletju in nastajajočega “evropskega visokošolskega prostora” (EVŠP);
- (3) analiza dinamike idej, konceptualizacij in politik v ozadju bolonjskega procesa (tudi v širšem historičnem kontekstu);
- (4) proučevanje specifičnosti razvoja VŠ v t.i. (post)tranzicijskih državah, še zlasti v jugovzhodni Evropi, ter vplivov internacionalizacijskih procesov na transformacije VŠ sistemov s poudarkom na diferenciaciji, enakosti in produktivnosti;
- (5) proučevanje vplivov procesov IE&G na spremembe v razumevanju upravljanja VŠ ter na spremenjeno razumevanje akademske svobode in institucionalne avtonomije oziroma na sodelovanje in participacijo študentov pri upravljanju;
- (6) proučevanje enakosti/pravičnosti v EVŠP z vidika procesov IE&G VŠ;
- (7) proučevanje specifičnega položaja posameznih študijskih disciplin oz. področij (primer izobraževanja učiteljev) v kontekstu IE&G VŠ in s posebnim ozirom na diferenciacijo v VŠ.

V drugem letu projekta (2011) smo na osnovi predhodnih ugotovitev zasnovali širšo

terensko raziskavo z namenom, da bi splošne ugotovitve o internacionalizaciji VŠ v Evropi lahko preverili tudi na posebnem, doslej še relativno neraziskanem področju. Odločili smo se za analizo držav Zahodnega Balkana, vključno s Slovenijo, saj ta regija predstavlja »slepo pego« v dosedanem raziskovanju VŠ. V vsaki od osmih držav (tistih na tleh bivše Jugoslavije in Albanija) smo v vzorec izbrali po dve univerzi (najstarejšo in po eno od novejših). Na izbranih univerzah, pa tudi na relevantnih državnih ustanovah – t.j. ministrstva in agencija za zagotavljanje kakovosti (ZK) – smo opravili okrog 80 intervjujev, poleg tega pa smo izvedli tudi dve anketi, eno z »voditelji« in drugo z učitelji in asistenti (preko 2000 respondentov). Sistematično smo zbrali in primerjalno obdelali tudi glavne statistične podatke o VŠ sistemih za zadnjih 20 let, kar je bil poseben izziv, saj je zajem statistike in njena kakovost v teh državah zelo različna, primerjalni podatki pa doslej niso bili razpoložljivi. Poleg tega smo zbrali poglavitno zakonodajo in strateške dokumente o VŠ v vseh teh državah ter jih analizirali. Izvedba terenske raziskave je bila iz organizacijskih in logističnih razlogov zelo zahtevna in smo jo dokončali spomladi 2012; obsežen pridobljeni material smo sistematično obdelali in analizirali kot osnovo za nadaljnje delo.

V letih 2011 in 2012 smo izostrili fokus raziskovanja na nekatere detajle v spreminjajočih se nacionalnih VŠ politikah in strategijah ob upoštevanju učinkov, ki ga imajo pri tem procesi IE&G. Potrdili smo hipotezo, da dejavniki, ki vplivajo na vladne in institucionalne izbire glede politik in strategij, nikjer v Evropi niso več primarno vezani (samo) na nacionalne kontekste. Pred pojavom bolonjskega procesa so nacionalne VŠ politike akterji večinoma že formulirali ob uporabi in refleksiji mednarodnih primerjav med posameznimi sistemi; z njegovim nastankom pa se je oblikoval nov vseevropski forum, ki vzpostavlja prostor za skupno obravnavo osrednjih tem. Vendar pa ta forum v celoti ne vodi k niti k homogenim niti k neprotislovnim odgovorom, pač pa vzpostavlja nove dileme in neravnovesja. Kot posebej pomembna vprašanja so se potrdila tista, pri katerih smo obravnavali mehanizme in učinke *policy* transferjev ter razmerja med »*policy* centri« in »*policy* periferijami«. Pri tem izpostavljamo nekatere ključne ugotovitve:

(1) Ideje in priporočila ki prihajajo iz mednarodnega *policy* prostora, opozarjajo, da je treba dati poudarek diverzifikaciji in institucionalnemu profiliranju. Naše ugotovitve kažejo, da niti VŠ sistemi niti VŠ ustanove Zahodnega Balkana večinoma (še) niso privzele te logike, značilne za zahodno Evropo, pač pa pretežno sledijo izomorfičnim tendencam v kreiranju politik ter akademskim in profesionalnim tradicijam.

(2) Spremembe v upravljanju (*governance*) VŠ so po 1980 močno zaznamovale teorije *new public management*, mi pa smo se namenoma posvetili vprašanju institucionalne avtonomije in akademske svobode v perspektivi napredujoče IE&G VŠ. To vprašanje smo najprej raziskali v horizontu teorije in zgodovine idej: z diskurzivno analizo smo identificirali opazen konceptualni premik od razumevanja akademske avtonomije kot »stražarja« akademske svobode k institucionalni avtonomiji z njenimi finančnimi, kadrovskimi, organizacijskimi ipd. aspekti. Analizirali smo štiri skupine mednarodnih (nad-nacionalnih) *policy* dokumentov, ki so relativno konsistentni, ko gre za vprašanje, kako doseči in/ali povečati institucionalno avtonomijo, vendar pa dokaj inkonsistentni, ko gre za razumevanje, kaj institucionalna avtonomija pravzaprav je in zakaj naj bi bila potrebna. V terenski raziskavi pa smo med akademskimi respondenti z Zahodnega Balkana ugotovili izrazito favoriziranje tradicionalnega razumevanja akademske avtonomije in odklanjanje »menedžerskih« interpretacij, ki prihajajo iz mednarodnega prostora. Ugotovitve smo strnili v poskusu teoretizacije akademske avtonomije kot pozicioniranja akademskega sveta v tim. družbi znanja.

(3) Pri obravnavi študentske participacije smo opozorili na potencialno protislovni pojmovanji vloge študentov pri upravljanju VŠ: na eni strani tisto, ki se je razširilo v nacionalne kontekste prek bolonjskega procesa (zagovarjanje študentov kot polnopravnih

partnerjev; študentsko sodelovanje kot »princip EVP«), na drugi tisto iz modernizacijskega programa EU (vloga študentov pri ZK in storitev za študente, s čimer se krepi razumevanje študentov kot »strank«). Naše ugotovitve iz terenskega dela kažejo, da je ta konflikt prisoten tudi na Zahodnem Balkanu. V vseh državah smo pričali pozitivnim spremembam o udeležbi študentov v nacionalnih zakonodaji, ki jih je mogoče pripisati učinkom priporočil bolonjskega procesa. Opazili pa smo tudi, da so odločitve v zvezi s sodelovanjem študentov v telesih za ZK najmanj sporna in da dobivajo v nekaterih državah prednost pred več študentske politične moči v strukturah upravljanja.

(4) V projektu je bilo kot študija primera obravnavano področje izobraževanja učiteljev v kontekstu internacionalizacije, evropeizacije in globalizacije. Področje je v novejši dobi postalo opazen del VŠ (z okrog 10% vseh študentov), ki ga je internacionalizacija dosegla; ugotavljamo, da se prav tu izrazito kažejo tenzije nacionalnega in nad-nacionalnega v VŠ.

(5) Posebej smo se poglobili v analizo idejnih podlag sodobnih političnih procesov, ki vodijo v internacionalizacijo VŠ. V tem smislu smo pod analitični drobnogled vzeli bolonjski proces kot osrednjo *policy* pobudo v okviru evropeizacije VŠ. Raziskali smo, kako so prioriteto razporejene funkcije oz. smotri visokega šolstva iz optike te vseevropske politične pobude za reformo VŠ. Še posebej smo se osredotočili na raziskavo idej in prevladujočih imaginarijev, ki krojijo politike VŠ. Z analizo diskurzov smo ugotavljali idejno in ideološko podlago politik in reform ter ugotavljali razmerje med različnimi *policy* idejami in diskurzi. S tem smo dodatno osvetlili tudi vlogo VŠ v kontekstu enakosti. Po drugi strani smo z analizo ključnih dokumentov bolonjskega procesa ugotavljali, ali za njim obstoji kaka jedrnata »filozofija« oz. jasno razdelana »temeljna načela EVŠP«. Pokazali smo, da je niz takšnih načel postopoma nastajal skozi vse desetletje, da niso povsem neprotislovna in da je sklicevanje na njihovo »popolno implementacijo« prej ovira kot podpora razvoju evropskih politik VŠ v novem desetletju, ki ga zaznamujejo od prejšnjega desetletja povsem drugačne značilnosti.

(6) V okviru bolonjskega procesa je bila leta 2007 sprejeta t.i. »globalna strategija EVŠP«. Ocenili smo, da je obdobje do leta 2011/2012 primerno, da opravimo prvo analizo njenih morebitnih učinkov na spremembe v nacionalnih politikah VŠ. Obdelali smo razpoložljiva pregleda in poročila, še posebej nacionalna poročila o implementaciji načel t.i. »globalne strategije«. Ključna ugotovitev je, da evropsko VŠ ostaja pretežno zbirka nacionalnih VŠ sistemov, kar pa ni nujno pomanjkljivost. Znotraj EVŠP identificiramo bodisi sisteme z izoblikovanimi globalnimi strategijami VŠ kot tiste, ki strategije šele razvijajo oziroma one, ki ostajajo povsem brez njih. Toda EVŠP ne gre razumeti kot sistema »rangiranja«: tekmovanje 47 držav npr. v lovu za študenti iz drugih regij sveta bi ogrozilo idejo »skupnega VŠP«. Naše ugotovitve kažejo, da ostaja krepitev in kultiviranje tega »skupnega prostora« evropskega VŠ »ozko grlo« politik in glavni izziv za naslednja leta. Nakazuje se novo raziskovalno vprašanje, ki posega k »mednacionalni« delitvi dela v VŠ in k nadaljnjemu raziskovanju diferenciacije sistemov in profiliranja institucij.

V izvajanju projekta smo tesno sodelovali s partnerji iz konzorcija DEP (vodje: prof. Brennan, CHERI, London, UK; prof. Teichler, INCHER, Kassel, DE; prof. Enders, CHEPS, Entschede, NL; prof. Hazelkorn, DIT, Dublin, IR; prof. Kwiek, CPP, Poznan, PL), s katerimi smo sodelovali že pri pripravi prvotnega projekta v okviru EuroHESC. Sodelovali smo še z drugimi tujimi centri za študije VŠ kot npr.: *Center of International Higher Education at Boston College*, ZDA (prof. Altbach), kjer članica raziskovalne skupine M. Klemenčič gostuje kot Visiting Scholar: *Centre for Globalisation, Education and Societies, University of Bristol*, UK (prof. Dale in prof. Robertson) idr. Prav tako smo sodelovali s kolegi v regiji (*Institut za društvena istraživanja*, Zagreb ter *Centar za obrazovne politike*, Beograd) ter z nekaterimi posameznimi raziskovalci, pretežno iz

srednje Evrope. Ob problematiki pravičnosti v VŠ smo tesno sodelovali s projektnim konzorcijem EquNet (*Enhancing Access through a focus on Equity*; projekt je financirala Evropska komisija v sklopu LLL programa, 2010-2012), katere član je bil tudi naš center (CEPS).

V sodelovanju z naštetimi ter še nekaterimi tujimi partnerji smo v času trajanja projekta (so)organizirali več mednarodnih seminarjev oz. konferenc. Ob tem smo organizirali vrsto gostujočih predavanj tujih partnerjev, ki so posegala k osrednjim vprašanjem našega raziskovanja in odpirala razpravo (vsa so posneta in dostopna javnosti na <http://ceps.pef.uni-lj.si/dejavnosti/sp.htm>). Na vse te dogodke smo vabili tudi zainteresirane raziskovalce iz Slovenije.

Člani projektne skupine smo se udeleževali mednarodnih konferenc oz. bili povabljeni kot plenarni govorniki, kjer smo predstavili nekatere rezultate, izvedli pa smo tudi nekaj gostujočih predavanj na tujih univerzah (podrobneje v bibliografiji oz. gl. točki 8 in 9).

V okviru projekta sta potekala dva doktorska projekta (J. Komljenovič, Avtonomija univerze v Evropskem visokošolskem prostoru; K. Miklavič, Visoko šolstvo v Evropi: evropeizacija, ideje in funkcije); oba zdaj prehajata v zaključno fazo.

Ne nazadnje, v okviru projekta smo temeljito dopolnili fonde mednarodnih revij ter temeljnih – klasičnih in najnovejših – monografij s področja raziskovanja VŠ, ki pri nas javno doslej niso bile dostopne. Knjižnične fonde smo obogatili za preko 200 novih naslovov.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

V skupini ocenjujemo, da je bila v danih okoliščinah dosežena maksimalna stopnja realizacije projekta. Glavno težavo je pri realizaciji prispevalo dejstvo, da partnerski tuji inštituti oz. centri niso izvajali svojih delov prvotno zamišljenega projekta (08-EuroHESC-OP-016; gl. razlago zgoraj, tč. 1): v tistih elementih prvotnega projekta, kjer nosilec posameznih tem ni bila naša raziskovalna skupina, določene raziskave niso potekale, zato se je morala naša skupina nasloniti bodisi na sekundarne vire, bodisi sama nase. To se je najbolj pokazalo pri podtemi produktivnost; pri podtemi enakost/pravičnost pa smo težave rešili s tem, da smo se vključili v drug mednarodni konzorcij EQUINET, ki je to temo obravnaval prav v obdobju našega raziskovalnega projekta. Vseeno pa smo s petimi partnerskimi centri oz. inštituti vsa tri leta ohranili tesno sodelovanje, ki se je pokazalo pri izvedbi delavnic in konferenc v okviru projekta kot tudi pri pripravi zaključne monografije (gl. tč. 7.1 in tč. 14.1). Po drugi strani pa smo doma sodelovali s skupino na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani (DECOWE oz. HEGESCO projekt, ki je bil pretežno usmerjen k problematiki VŠ in zaposljivosti). Uresničili smo vsa v projektu načrtovana znanstvena srečanja in načrt celo nekoliko presegli (štirje dodatni kolokviji).

V nekaterih pogledih smo opravili širše delo, kot smo načrtali na začetku izvajanja projekta. Tako smo terensko raziskavo izvedli v vsem območju zahodnega Balkana in ne samo v Sloveniji ter eni ali dveh sosednjih držav. Raziskava je zahtevala več dela, kot smo prvotno načrtovali, toda ne samo zaradi povečanega obsega, ampak tudi zaradi zahtevnih materialnih in logističnih pogojev dela na terenu. Pripravili in uredili smo primerjalno bazo temeljnih statističnih podatkov za 8 držav in za obdobje po letu 1990, kakršna doslej ni obstajala. Tudi pri tem delu smo se srečali z velikimi izzivi, tako glede dostopnosti uradnih podatkov kot glede razlik v uporabljeni metodologiji in, ne nazadnje, zelo različne kvalitete uradnih podatkov oziroma njihovih prikazov. Opravljeno delo bo smotrno nadaljevati in dopolnjevati v prihodnje.

Osnovna hipoteza, da so evropski sistemi VŠ po desetletju »bolonjskih reform« bolj konvergentni, obenem pa je evropsko VŠ postalo bolj raznoliko, je bila potrjena v več smereh. Učinki nadnacionalnih politik na strukture in procese v VŠ so obsežni in globoki, vendar niso niti linearni v času niti geografsko enako razporejeni. Učinki internacionalizacije, evropeizacije in globalizacije v evropskih VŠ sistemih so različni tako glede na države (npr. razmerje med »policy centri« in »policy periferijami«, ki smo ga podrobneje obdelali) ali pa glede na institucije (npr. razmerje med t.i. »tradicionalnimi« in »novimi« univerzami) in disciplinarna področja (npr. razlika med t.i. »temeljnimi« in »specifičnimi« - primer izobraževanja učiteljev – področji). V objavljenih člankih smo bolj podrobno analizirali številne od teh različnosti.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Bistvenih sprememb ni bilo; skupina je v enaki sestavi delovala vseh 36 mesecev trajanja projekta.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	še ni COBISSa	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Globalizacijski izziv za evropsko visoko šolstvo
		ANG	The Globalization Challenge for European Higher Education
	Opis	SLO	Znanstvena monografija (ta hip je še v tisku) je ključni rezultat tega raziskovalnega projekta (t.j. DEP): v njem 19 avtorjev v 15 poglavjih (člankih) obravnava različne vidike izzivov, ki jih procesi internacionalizacije in globalizacije postavljajo pred evropsko visoko šolstvo. Članke so prispevali avtorji iz vseh šestih centrov in inštitutov, ki so sodelovali pri pripravi projekta DEP ter še nekateri drugi. Štirje člani naše raziskovalne skupine so prispevali tri članke: prvi analizira diskurze in ideje v dokumentih o visokem šolstvu, ki jih je izdala Evropska komisija, drugi analizira učinke evropeizacije na institucionalno diverzifikacijo, tretji pa analizira sodobne visokošolske reforme na Zahodnem Balkanu v luči t.i. policy transfera ter razmerja med centri in periferijami.
		ANG	The book (at a moment it is still in print) is the main result of this research project (i.e., DEP): 19 authors in 15 chapters (articles) cover various aspects of the challenges posed by globalization and internationalization processes to the European Higher Education. Contributions have been received from the authors at all six centres and institutes that participated in the preparation of the DEP project as well as from some other. Four members of our research group have contributed three articles: the first analyzes the discourses and ideas in the European Commission's documents on Higher Education policy, the second analyzes the effects of Europeanisation on institutional diversification, and the third analyzes the contemporary higher education reform in the Western Balkans in the light of the policy transfer and the relationship between centres and peripheries.
	Objavljeno v	Peter Lang Verlag; Higher Education Research and Policy; 2013; 396 str. Uredniki / Editors: Pavel Zgaga, Ulrich Teichler, John Brennan; Avtorji / Authors (samo domači): Janja Komljenovič in Klemen Miklavič (str. 33-54), Manja Klemenčič (str. 117-138) in Pavel Zgaga (str. 347-370).	
Tipologija		2.01 Znanstvena monografija	
2.	COBISS ID	9354569	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Premislek o univerzitetni avtonomiji in upravljanju

		ANG	Reconsidering university autonomy and governance
	Opis	SLO	V članku razpravljamo o spremembah v sodobnem razumevanju univerzitetne avtonomije in upravljanja univerze v evropskem kontekstu. V osemdesetih in devetdesetih letih minulega stoletja so se dogodile radikalne spremembe v upravljanju visokega šolstva, nanje pa so pretežno vplivali procesi internacionalizacije in evropeizacije. Ob teh spremembah lahko identificiramo premik interesa s koncepta akademske svobode na koncept institucionalne (menedžerske) avtonomije. Nasproti redukcionističnemu diskurzu menedžerske avtonomije ter mitov o »absolutni avtonomiji« je tu univerzitetna avtonomija obravnavana kot »nenehna pogajanja«, v katerem poteka redefiniranje akademske pozicije znotraj t.im. nastajajoče družbe znanja. Akademska svoboda in institucionalna avtonomija sta tako postavljeni v razmerje do javne odgovornosti za visoko šolstvo, pa tudi javne odgovornosti visokega šolstva.
		ANG	This article discusses changes in the contemporary understanding of university autonomy and university governance in the European context. In the 1980s and 1990s, radical changes occurred in higher education governance mainly as a result of internationalization and Europeanization processes. Within these changes, a shift in interest from the concept of academic freedom to the concept of institutional (managerial) autonomy can also be identified. Against the reductionist discourse of managerial autonomy and myths of "absolute autonomy", university autonomy is reconsidered as a "continuous negotiation" redefining academic positioning within the so-called emerging knowledge society. Academic freedom and institutional autonomy are thus treated in relation to public responsibility for as well as of higher education and academic research.
	Objavljeno v		Palgrave Macmillan; University governance and reform; 2012; Str. 11-22; Avtorji / Authors: Zgaga Pavel
	Tipologija		1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
3.	COBISS ID	9239881	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Premislek o principih EVP
		ANG	Reconsidering the EHEA principles
	Opis	SLO	Članek je prispevek v tematski monografiji o "evropskem visokem šolstvu na križišču" in zastavlja vprašanje, katera so (če sploh) "načela EVŠ". Diskurzivna analiza pokaže, da je uporaba termina "načela EVŠ" v današnjih visokošolskih diskurzih zelo nejasna. Z nadaljnjo diskurzivno in idejno analizo ključnih dokumentov bolonjskega procesa izluščimo niz konceptov, ki jih je pogojno mogoče obravnavati kot »načela EVŠ« in na tej osnovi oblikovati pogojno »filozofijo EVŠ« ali bolje »filozofije EVŠ«, ki pa se niti vedno niti nujno ne ujemajo. V zaključku navajamo argumente zoper kakšen koli končen seznam načel in zoper idejo o njihovi »popolni implementaciji«. Naše ugotovitve namesto tega narekujejo novo kritično razpravo o novih izzivih za visoko šolstvo po letu 2010. V isti monografiji sta objavljena še članka drugih dveh članov raziskovalne skupine, K. Miklaviča [COBISS.SI-ID 9240137], ki obravnava razmerje med akademskimi vrednotami in komodifikacijo visokega šolstva, in M. Komljenovič [COBISS.SI-ID 9240393], ki obravnava spreminjajoče se koncepcije študentske participacije v upravljanju visokega šolstva.
			This paper is a contribution in a thematic monograph on "European higher education at the crossroads" and addresses a question which are the "EHEA principles" (if any). Analysis shows that the use of the term 'principle' in the contemporary higher education discourses is very vague. With further discursive and ideational analysis of the key documents of the Bologna

		ANG	Process a set of concepts has been extracted, which is conditionally to be considered "the EHEA principles" and which makes basis to create a conditional "EHEA philosophy" or better "philosophies". They are not always and not necessarily congruent. In conclusion, we argue against fixing any "final list" of principles and against their "full implementation"; instead, our findings suggest the launching of a new critical discussion on the new challenges of higher education beyond 2010. In the same monograph articles of the other two members of the research group are published: K. Miklavič [COBISS.SI-ID 9240137], which addresses the relationship between academic values and commodification of higher education, and M. Klemenčič [COBISS.SI-ID 9240393], which deals with changing conceptions of student participation in the governance of higher education.
	Objavljeno v		Springer; European higher education at the crossroads; 2012; Str. 17-38; Avtorji / Authors: Zgaga Pavel (str. 119- 138, Miklavič Klemen; str. 631-653, Klemenčič Manja)
	Tipologija		1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
4.	COBISS ID	9117513	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Reformiranje visokega šolstva v tranziciji
		ANG	Reforming higher education in transition
	Opis	SLO	Članek analizira visokošolske reforme v Sloveniji v minulih dveh desetletjih. V "obdobju tranzicije" so jih poganjale tako nacionalne kot mednarodne iniciative. V začetnem obdobju so bile nacionalne iniciative utemeljene predvsem na kritiki zadnje izobraževalne reforme iz časa prejšnjega režima, nastajanje novih idej in predlogov pa je že bilo tesno povezano z mednarodnimi trendi in primeri dobre prakse. Kasneje je v razvoju politik pričela dominirati "evropeizacija", vendar pa so nacionalni "spopadi v polju visokega šolstva" (Bourdieu, 1988) vodili k znatni preinterpretaciji bolonjskega programa. Dihotomija produktivne adaptacije in implementacije skupnih evropskih politik na nacionalni ravni ter "provincializiranja" visokega šolstva očitno ostaja osrednje vprašanje, ko obravnavamo sedanje probleme.
		ANG	The article analyzes the last two decades of higher education reforms in Slovenia. During the "period of transition", they were led by national as well as international initiatives. At an early stage, the national initiatives were mainly based on criticisms of the last reform made by the former regime although the generation of new ideas and proposals was closely associated with international trends and good practices. Later, "Europeanization" came to dominate policy development, but national "struggles in the field of higher education" (Bourdieu, 1988) led to a substantial reinterpretation of the Bologna agenda. The dichotomy of productive adaptation and implementation of common European policies at a national level and the "provincializing" of higher education seems to remain a central issue when addressing the current problems.
	Objavljeno v		M.E. Sharpe; European education; 2011; Vol. 43, No. 3; str. 13-25; A': 1; Avtorji / Authors: Zgaga Pavel, Miklavič Klemen
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
5.	COBISS ID	8492105	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Vloga visokega šolstva v nacionalnem razvoju
		ANG	The role of higher education in national development
	Opis	SLO	Članek preudarja premik vloge visokega šolstva v nacionalnem razvoju z osredotočenjem na jugovzhodno Evropo (JVE) in na primeru družbene rekonstrukcije Zahodnega Balkana v zadnjem desetletju. Akademske tradicije v JVE so zelo različne, toda obdobje tranzicije in družbena

		rekonstrukcija sta postavili regijo pod močne vplive internacionalizacije in globalizacije. Po eni strani tradicionalne različnosti izginjajo, vendar pa nastajajo nove, povezane z nastankom novih nacionalnih držav. Regija tako predstavlja poseben primer za nadaljnje raziskovanje visokega šolstva.
	ANG	The paper reconsider the shift of the role of higher education in national developments focusing at the region of South-Eastern Europe (SEE) and a case of the social reconstruction of the Western Balkans during the last decade. Academic traditions in SEE have been extremely diverse; however, the transition period and social reconstruction put the region under strong international and global influences. On one hand, traditional diversities are disappearing but new diversities – linked to new national states – are appearing. Thus, the region represents a specific case for further research in higher education.
Objavljeno v	Routledge; The Europa world of learning; 2010; Str. 19-24; Avtorji / Authors: Zgaga Pavel	
Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji	

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁷

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	ni COBISSa	Vir: vpis v poročilo
	Naslov	SLO	Organizacija konference CHER 2012
		ANG	Organisation of the CHER 2012 Conference
	Opis	SLO	Raziskovalna skupina je bila soorganizator (skupaj s partnersko skupino na Univerzi v Beogradu) 25. letne konference CHER (Consortium of Higher Education Researchers). V prvem delu, ki je potekal v Beogradu, je bilo predstavljenih 90 referatov, drugi del, ki je potekal v Ljubljani, pa je bil simpozij ob 25.-letnici CHER, ki je osvetlil razmerje med raziskovanjem visokega šolstva in visokošolskimi politikami. Gl. http://www.cher2012.rs/ .
		ANG	The research team was co-organizer (together with a partner group at the University of Belgrade) of the 25th annual CHER (Consortium of Higher Education Researchers) Conference. In the first part, which was held in Belgrade, 90 papers were presented; the second part, which was held in Ljubljana, was a symposium to mark the 25th anniversary of CHER, which highlighted the relationship between higher education research and higher education policies. See http://www.cher2012.rs/ .
	Šifra	B.01 Organizator znanstvenega srečanja	
	Objavljeno v	ni objavljeno; dogodek	
	Tipologija	2.25 Druge monografije in druga zaključena dela	
2.	COBISS ID	9156937	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Upravljanje visokošolskih zavodov v evropskem visokošolskem prostoru
		ANG	Governance of institutions of higher education in the European Higher Education Area
	Opis	SLO	Gre za tematsko poročilo, ki je bilo narejeno na predlog Odbora za kulturo, znanost in izobraževanje pri parlamentarni skupščini Sveta Evrope kot prispevek k pripravi poročila Odbora o upravljanju ustanov visokošolskega izobraževanja v evropskem visokošolskem prostoru.
		ANG	The background report was made on the proposal of the Committee on Culture, Science and Education at the Parliamentary Assembly of the Council of Europe as a contribution to the preparation of the Committee's

		report on Governance of institutions of higher education in the European Higher Education Area.
	Šifra	F.23 Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev
	Objavljeno v	Council of Europe, Committee on Culture, Science, Education and Media; 2012; 19 str.; Avtorji / Authors: Zgaga Pavel
	Tipologija	2.13 Elaborat, predštudija, študija
3.	COBISS ID	8765257 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Stanje visokošolskega sistema v Republiki Sloveniji
		<i>ANG</i> State of the higher education system in the Republic of Slovenia
	Opis	<i>SLO</i> Prispevek prikaže longitudinalne podatke o vpisnih gibanjih v slovenskem terciarnem izobraževanju, številu študentov, diplomantov, visokošolskih institucij, osebja, podatke o mobilnosti in izdatkih za visoko šolstvo in je del analiz, potrebnih za sprejem Resolucije o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011-2020, omogoča pa tudi primerjalno analizo z visokošolskimi prostori drugih držav in s posameznimi nacionalne visokošolskimi politikami.
		<i>ANG</i> The contribution presents data on the enrolment trends in Slovenian tertiary education as well as statistical data on the number of students, graduates, higher education institutions, staff, mobility and expenditure. It was used as a part of analysis of Slovenian higher education system in the process of preparation of the National programme of higher education 2011-2020. It enables comparative analysis of higher education systems in different counties and national policies.
	Šifra	F.23 Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev
	Objavljeno v	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo; Predloga Nacionalnega programa visokega šolstva 2011-2020 in Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2011-2020; 2011; Str. 126-191; Avtorji / Authors: Komljenovič Janja
	Tipologija	1.17 Samostojni strokovni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
4.	COBISS ID	8766025 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Evropsko visoko šolstvo v globalnem okolju
		<i>ANG</i> The European higher education in a global setting
	Opis	<i>SLO</i> Vabljen predavanje na Harvard University, Minda de Gunzburg Center for European Studies, Cambridge MA, ZDA.
		<i>ANG</i> Invited lecture at Harvard University, Minda de Gunzburg Center for European Studies, Cambridge MA, USA.
	Šifra	B.04 Vabljen predavanje
	Objavljeno v	2011; Avtorji / Authors: Zgaga Pavel
	Tipologija	3.14 Predavanje na tuji univerzi
5.	COBISS ID	8219209 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> O izzivih pred visokim šolstvom v Evropi
		<i>ANG</i> What are the challenges for higher education in Europe?
	Opis	<i>SLO</i> Serija štirih vabljenih predavanj na temo študij visokega šolstva na doktorski šoli Univerze Umeå, Švedska (gl. še [COBISS.SI-ID 8311113] [COBISS.SI-ID 9207881] [COBISS.SI-ID 9461833].
		Series of four invited lectures in studies of higher education at the doctoral

	ANG	school of the Umeå University, Sweden (see also [COBISS.SI-ID 8311113] [COBISS.SI-ID 9207881] [COBISS.SI-ID 9461833].
Šifra	B.04	Vabljeni predavanja
Objavljeno v	2010; Avtorji / Authors: Zgaga Pavel	
Tipologija	3.14	Predavanja na tuji univerzi

9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

V treh letih je skupina objavila 17 člankov v znanstvenih monografijah in 9 člankov v znanstvenih revijah, večinoma v mednarodnih. Poleg tistih, ki so navedeni v točki 7, izpostavljamo še naslednje bibliografske enote:

Monografije: 2010 [COBISS.SI-ID 8542281], [COBISS.SI-ID 8728137], [COBISS.SI-ID 8399945]; 2011 [COBISS.SI-ID 8940617], [COBISS.SI-ID 9120073]; 2012 [COBISS.SI-ID 9514057], [COBISS.SI-ID 9240137], [COBISS.SI-ID 9240393], [COBISS.SI-ID 9392713]

Revije: 2010 [COBISS.SI-ID 8692553]; 2011 [COBISS.SI-ID 8800585], [COBISS.SI-ID 9117513], [COBISS.SI-ID 8964425]; 2012 [COBISS.SI-ID 9156681], [COBISS.SI-ID 9357641], [COBISS.SI-ID 9267785], [COBISS.SI-ID 9354825].

Članice in člani skupine smo od leta 2010 uredili 1 tematsko številko znanstvene revije in 10 monografij; na novo sodelujemo v uredništvih 6 tujih revij (v enem primeru od 2013 kot odgovorna urednica).

Bili smo soorganizator 25. letne konference CHER – Consortium of Higher Education Researchers, september 2012.

Vabljeni predavanja, ki smo jih organizirali v sklopu projekta, so bila posneta in so javno dostopna na spletnem naslovu <http://ceps.pef.uni-lj.si/dejavnosti/sp.htm>.

V okviru projekta sta potekala dva doktorska projekta (J. Komljenovič, Avtonomija univerze v Evropskem visokošolskem prostoru; K. Miklavič, Visoko šolstvo v Evropi: evropeizacija, ideje in funkcije); oba zdaj prehajata v zaključno fazo.

Projektna skupina je v treh letih izvajanja projekta pomembno obogatila fond specializirane tuje literature: predvsem mednarodne revije ter temeljne – klasične in najnovejše – monografije s področja raziskovanja VŠ, ki pri nas javno doslej niso bile dostopne, pa tudi nekatera pomembnejša poročila z bazami podatkov. Knjižnične fonde smo obogatili za preko 200 novih naslovov.

Ne nazadnje, pridobili smo nov FP 7 Marie Curie projekt Universities in the Knowledge Economy (UNIKE; <http://unike.au.dk/>), ki ga pričenjamo v novem mednarodnem konzorciju izvajati v letu 2013.

10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Internacionalizacija visokega šolstva je bila v minulem desetletju v svetu zelo pogosta raziskovalna tema. Tega se je naša raziskovalna skupina zavedala, zato je svojo pozornost usmerila na teme, ki so bile doslej manj raziskovane (ob tem se je seveda naslonila na bogato novejšo literaturo s širšega področja raziskovanja internacionalizacije visokega šolstva). Med takšne teme še zlasti sodi proučevanje učinkov internacionalizacije, evropeizacije in globalizacije na dva specifična vidika upravljanja visokega šolstva, to je na vprašanje institucionalne avtonomije in akademske svobode na eni ter na participacijo študentov na drugi

strani, pa tudi na diferenciacijo visokošolskih sistemov. Podobno velja tudi za proučevanje teh učinkov v zvezi z razvojem visokega šolstva v t.i. (post)tranzicijskih državah, še zlasti na Zahodnem Balkanu, kjer sistematičnega dela na tem področju doslej praktično ni bilo. Raziskovalna skupina ocenjuje, da je na tem področju ponudila svoj izvirni prispevek.

S tem raziskovalnim projektom smo posodobili in poglobili nekatere ugotovitve, do katerih smo posamično (to je bil prvi raziskovalni projekt, v katerem je ta skupina delovala kot celota) prišli v nekaterih prejšnjih raziskovanjih. To še posebej velja za raziskovanje poteka in rezultatov bolonjskega procesa (sorodno poročilo iz leta 2003/2005, gl. [COBISS.SI-ID 6237513], je med najbolj citiranimi deli članov skupine) oziroma za raziskovanje t.im. »globalne dimenzije« evropskega visokošolskega prostora (sorodno poročilo iz leta 2006, gl. [COBISS.SI-ID 6962761], je prav tako med našimi najbolj pogosto citiranimi deli). V tem pogledu so posebej pomembni naši prispevki k monografiji *European Higher Education at the Crossroads* ([COBISS.SI-ID 9239881], [COBISS.SI-ID 9240137], [COBISS.SI-ID 9240393]), h kateri smo bili posebej povabljeni. Kot svoj najpomembnejši prispevek pa štejejo zaključno monografijo *Globalizacijski izziv za evropsko visoko šolstvo*, ki je v trenutku tega poročanja tik pred izidom pri založbi Peter Lang: v njej smo skupaj s tujimi partnerji obdelali specifični vidik problematike, ki doslej v podobnih študijah še ni bil sistematično obravnavan: konvergentnost in diverzifikacija visokega šolstva v razmerju do »centrov« in »periferij« (gl. 7.1).

Sistematično zbrani ključni statistični podatki o visokošolskih sistemih v državah na območju nekdanje Jugoslavije in Albanije za zadnjih dvajset let bodo lahko koristen vir tudi za druge raziskovalce, prav tako to velja za vzpostavljeno zbirko ključnih zakonskih in strateških dokumentov o visokem šolstvu v regiji, čeprav utegne biti jezikovna pregraja (večine teh dokumentov ni v angleščini ali kakem drugem širše govorjenem jeziku) nekaterim tujim raziskovalcem previsoka. Skupaj z obogatitvami na področju teoretske literature (nove knjige v knjižnici) vsi ti viri pomenijo predvsem pomembno podporo nadaljnjemu razvoju domače znanosti na tem specializiranem področju.

Raziskovalna skupina je večino svojega publicističnega dela opravila pri mednarodnih založbah oz. revijah ter s tem svoje delo predstavilo najširši publiki. Nekaj povabil, ki smo jih v zadnjem času prejeli iz tujine (vabljeni plenarna predavanja, uredništva, organizacija konferenc, novi projekti oz. povabila k sodelovanju v pripravi predlogov novih projektov) razumemo kot potrditve svojega dosedanjega dela v mednarodnem okviru.

Pri izvedbi projekta smo bili pozorni tudi na nekatere specifične aspekte, ki se v raziskovanju uveljavljajo v novejšem času: k sodelovanju smo – kolikor mogoče uravnoteženo – privabili tako partnerje iz zahodne kot iz srednje in jugovzhodne Evrope; prav tako smo bili pozorni na enakomerno starostno strukturo (kar je posebej vidno med avtorji zaključne monografije; gl. točko 7.1), osrednji domači del raziskovalne skupine pa je bil uravnotežen tudi po spolni strukturi.

ANG

Internationalisation of HE has been a frequent research theme in the past decade worldwide. Our research group has been aware of this fact and has therefore channelled our attention to under-researched themes while naturally relying on and drawing from the ample body of literature in the broader area of HE internationalisation research. In particular, we have focused on study of the effects of internationalisation, Europeanisation and globalisation: on two specific aspects of HE governance (institutional autonomy and academic freedom, and student participation), and on differentiation of higher education systems. We have also focused on the relation between the effects of internationalisation and the (stage of) development of HE systems in the so-called (post-)transitional countries of the Western Balkans. There has been a marked gap in scholarly literature on this specific relation, and there has been striking absence of scholarly research on these themes. Our research group believes that it is precisely in this area where the groups' most original work and thus contribution to science stand.

Through the research project we have also advanced and updated several research findings which individual group members developed alone in the past. (This was the first time the members of the group collaborated in a joint research project.) This is especially true for research on the Bologna Process and its implementation (related report from 2003/2005, see [COBISS.SI-ID 6237513], which is one of the most cited works of the group members), and for

research on the so-called "global dimension" of the EHEA (related report from 2006, see [COBISS.SI-ID 6962761], also among the most cited works). Our invited contributions to the monograph *European Higher Education at the Crossroads* ([COBISS.SI-ID 9239881], [COBISS.SI-ID 9240137], [COBISS.SI-ID 9240393]) are but one, highly visible, example of that. As our most important scholarly contribution we consider the final monograph *The Globalisation Challenge for European Higher Education* which is - at the time of writing of this report - just about to be published with Peter Lang. In the monograph we explore jointly with foreign partners a specific and previously unexplored problem: convergence and differentiation of higher education in relation to "centres" and "peripheries" (see 7.1.)

Equally resourceful is our collection of statistical data on higher education systems covering the period of last 20 years as well as of key legislative and strategic policy documents in the Western Balkan region. This collection will be a useful resource also for other researchers; although there is a linguistic obstacle for its general usage (most of the legislative and strategic documents are not available in other than local languages). Together with the core theoretical literature on HE research with which we have enriched our Faculty library, all these resources importantly support future development of science in Slovenia in the area of HE research.

Our research group published most of its work with international publishers and in international journals; thus presented our work to the widest possible audience. The recent invitations from abroad (for key notes, editorships, organisation of conferences, collaboration in and invitation to jointly apply for new projects) we consider as a sign that our work has been acknowledged internationally. Finally, in the project implementation we have paid particular attention to the contemporary principles of good research conduct. We have paid attention: to balanced collaboration with partners from Central and South-east Europe; to balanced age distribution (especially visible among authors of the final monograph, see 7.1.), and in terms of gender balance in our own research group.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Raziskovanje visokega šolstva, ki se je v zahodni Evropi razvilo v minulega četrto stoletje, je bilo doslej v Sloveniji zelo slabo razvito in zgolj sporadično. Naš projekt je prispeval k utrditvi te raziskovalne specializacije, k usposabljanju novih raziskovalcev in k oblikovanju jedra, ki bo v prihodnje lahko prevzemalo nove naloge na tem področju.

V okviru projekta smo obravnavali vprašanja internacionalizacije visokega šolstva, ki so visoka strateška prioriteta tako Republike Slovenije kot njenih univerz. Naše ugotovitve v zvezi s ključnimi konceptualnimi dilemami, pa tudi komparativne analize Slovenije z drugimi državami ponujajo podlage oziroma nekatere rešitve tako za nacionalne kot za institucionalne strategije na tem področju. Kot posebej pomembne rezultate projekta navajamo npr.:

- kritično analizo slovenske reformne implementacije načel bolonjskega procesa v evropskem komparativnem kontekstu;
- komparativno analizo dosedanjih učinkov internacionalizacije na visokošolske politike in na razvoj visokošolskih zavodov v Sloveniji in v državah Zahodnega Balkana, še zlasti glede diferenciacije;
- identifikacija nevroalgičnih točk, ki se pojavijo, ko obravnavamo VŠ glede na pravičnost ter glede na učinke internacionalizacije in globalizacije;
- komparativno analizo (40 držav) naše »globalne strategije« na področju visokega šolstva ter oceno možnih izboljšav;
- oceno možnega razvoja na področju izobraževanja učiteljev znotraj VŠ kot celote.

Raziskovalna skupina je k potekajoči diskusiji na naših univerzah neposredno prispevala z ureditvijo dvojezične (slovenske in angleške) monografije *Poti internacionalizacije: politike, trendi in strategije v visokem šolstvu v Evropi in Sloveniji* (CMEPIUS, 2011) ter predgovorom in člankom v njem. Uredili in napisali smo tudi spremno študijo k slovenskemu prevodu dela P. Bourdieua *Homo academicus* (2012).

Projekt je prispeval k popularizaciji raziskav s področja visokega šolstva v Sloveniji, kar dokazuje tako prisotnost domačih raziskovalcev na seminarjih, konferencah in gostujočih

predavanjih, ki smo jih organizirali, kot tudi interes novih doktorskih kandidatov (trenutno dva domača in dva tuja). Uredili smo tudi posebno številko mednarodne revije CEPS Journal (št. 4/2012), ki jo izdaja naša fakulteta, tematsko pa smo jo namenili analizam reform visokega šolstva v srednji in jugovzhodni Evropi: to je prvi primer, da se je revija slovenskega izdajatelja tematsko usmerila k raziskavam s področja visokega šolstva, v njej pa so objavili članke tako domači kot tuji avtorji in avtorice. Dokončani raziskovalni projekt zato lahko pomeni enega izmed izhodišč za nadaljnji razvoj raziskovanja visokega šolstva v Sloveniji in obenem njegove vključenosti in prepoznavnosti v mednarodnem prostoru.

Uporabnost rezultatov dosedanjega raziskovanja lahko znotraj Slovenije povežemo z našim sodelovanjem pri nastajanju novega predloga Nacionalnega programa visokega šolstva (2011 – 2020), tako s konceptualnimi in strateškimi prispevki kot s pripravo nekaterih podatkov, deloma pa tudi pri delavnicah za izpopolnjevanje. Podobno smo sodelovali s Svetom Evrope, katerega članica je tudi Slovenija, pri vprašanjih institucionalne avtonomije in akademske svobode ter prispevali podlage za predvideno pripravo novega regulativnega evropskega dokumenta na tem področju. Podrobneje o tem gl. točko 7. Pravkar smo pričeli z novim projektom o akademskem delu in internacionalizaciji za CMEPIUS.

Ugotovitve iz raziskovalnega projekta smo tudi uporabili v pedagoškem procesu na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani: v novem modulu Konceptualizacije univerzitetnih in raziskovalnih prostorov na doktorskem študiju in v več modulih novega magistrskega študijskega programa Edukacijske politike.

Kot smo že omenili, smo s projektom pomembno prispevali tudi k obogatitvi temeljne mednarodne literature s področja raziskovanja visokega šolstva, ki je zdaj javno dostopna preko knjižnice Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani.

ANG

In Western Europe, research on higher education (HE) has proliferated over the past quarter of century; in Slovenia such research has been underdeveloped and sporadic. Our project has contributed to the consolidation of HE research specialisation, to training of new researchers and to forming the knowledge base which will serve as a foundation for new research avenues in this area in the future.

In the context of the project we have studied questions of internationalisation of HE which are of high strategic priority for the Republic of Slovenia and for its universities. Our findings concerning the key conceptual dilemmas as well as the comparative analysis of Slovenia with other countries offer foundations of and some solutions for the national and institutional HE strategies. As particularly important we would like to highlight following contributions:

- Critical analysis of the Slovenian implementation of the principles of the Bologna Process in the European comparative perspective;
- Comparative analysis of the on-going effects of internationalisation on HE policies and on development of HE institutions in Slovenia and the Western Balkan countries in general and in particular in respect to differentiation;
- Identification of neuralgic points that emerge when we study HE and equity, and in respect to the effects of internationalisation and globalisation;
- Comparative analysis (of 40 countries) of "global strategy" in the area of HE with evaluation of possible improvements;
- Evaluation of possible further developments in the specific area of teacher education within HE.

Our research group contributed directly to the on-going salient discussion at our universities on questions of internationalisation with editing a monograph (in Slovenian and in English) "Paths to internationalisation: higher education policies, trends and strategies in Europe and Slovenia" (CMEPIUS, 2011) contributing also a foreword and an article. We also edited a translation of P. Bourdieu's Homo academicus into Slovenian (2012).

The project has contributed to the popularisation of research on HE in Slovenia. This can be shown through presence of Slovenian researchers at seminars, conferences and visiting lectures that we organised as well as through the interest among new doctoral candidates (currently two Slovenian and two foreign). Furthermore, we have edited a special issue of international journal

CEPS Journal (No 4/2012) published by our Faculty, which was thematically dedicated to the analyses of HE reforms in Central and South-east Europe. Contributors to the special issue came from Slovenia and from abroad. All in all, the completed research project present one of the starting points for future research on HE in Slovenia and its integration and visibility in international arena.

Applicability of our project's research results can be shown through our participation in the formulation of the Resolution on National programme of higher education (2011-2020) which contained conceptual and strategic contributions, some data preparation, and – to some extent – also training workshops. Similarly we have collaborated with the Council of Europe (of which Slovenia is a member) on questions of institutional autonomy and academic freedom, and have contributed to the preparations for the new regulatory document in this area (more under point 7). We have just started a new project on academic work and internationalisation for CMEPIUS.

We have used research findings in teaching at Faculty of Education, University of Ljubljana: in the new module Conceptualisation of the university and research areas at the doctoral level, and in several modules of the new master's programme Educational policies.

As already mentioned, the project has importantly contributed to the enrichment of the core international literature in the area of research on HE which is now publically available through the Library of the Faculty of Education.

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

Komentar

--

12.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička					

		☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo: 	☐	☐	☐	☐	

Komentar

13. Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer		
1.	Naziv		
	Naslov		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja		EUR

projekta je znašala:		
Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Komentar		
Ocena		

14. Izjemni dosežek v letu 2012¹³

14.1. Izjemni znanstveni dosežek

Dosežek 1 – znanstvena monografija "The Globalisation Challenge for European Higher Education" (gl. 7.1).

Monografija je sklepni rezultat projekta in sodelovanja s partnerji iz tujine. V njej obravnavamo nekatere vidike evropske visokošolske dinamike po letu 1990. "Globalizacijski izziv" je v tem času pogosto obravnavana tema, novost te monografije pa je, da predstavi tudi "skrite" ali "alternativne zgodbe" ob naslonitvi na lastne raziskave. Prvi del obravnava policy ideje, še zlasti kakovost, mobilnost in konvergenco v visokem šolstvu, drugi del se posveča problematiki enakosti/pravičnosti v visokem šolstvu, v tretjem delu pa so obravnavane posebnosti visokošolskih reform v Sloveniji in državah Zahodnega Balkana ter postavljene v kontekst mednarodnih policy vplivov. V središču pozornosti je razmerje med transformacijo univerz in transformacijo širših družb, v okviru katerih le-te delujejo; to vprašanje pa se izkazuje tudi kot centralno vprašanje prihodnjih raziskav v tem polju.

14.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Dosežek 1 –
Organizacija jubilejne mednarodne konference CHER 2012

Raziskovalna skupina je bila soorganizator (skupaj s kolegi na Univerzi v Beogradu) jubilejne 25. letne konference CHER (Consortium of Higher Education Researchers). CHER je največja in najstarejša asociacija evropskih raziskovalcev visokega šolstva, ki vključuje tudi tiste z drugih celin (več o konzorciju na <http://www.uni-kassel.de/wz1/CHER/Welcome.html>).

V prvem delu konference, ki je potekal v Beogradu, je bilo predstavljenih 90 referatov iz preko 20 držav; zdaj je v pripravi monografija z izbranimi prispevki, ki bo v letu 2013 izšla pri založbi Sense.

Drugi del, ki je potekal v Ljubljani, je bil simpozij, namenjen zaznamovanju petindvajsetletnice CHER, osvetlil pa je razmerje med raziskovanjem visokega šolstva in visokošolskimi politikami v minulih 25 letih. Prispevke s simpozija bo objavil European Journal of Higher Education v jesenski številki 2013.

Več o konferenci na <http://www.cher2012.rs/>.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni

- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Ljubljani, Pedagoška
fakulteta

Pavel Zgaga

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana	22.3.2013
-----------	-----------

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2013/255

¹ Opredelite raziskovalno področje po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

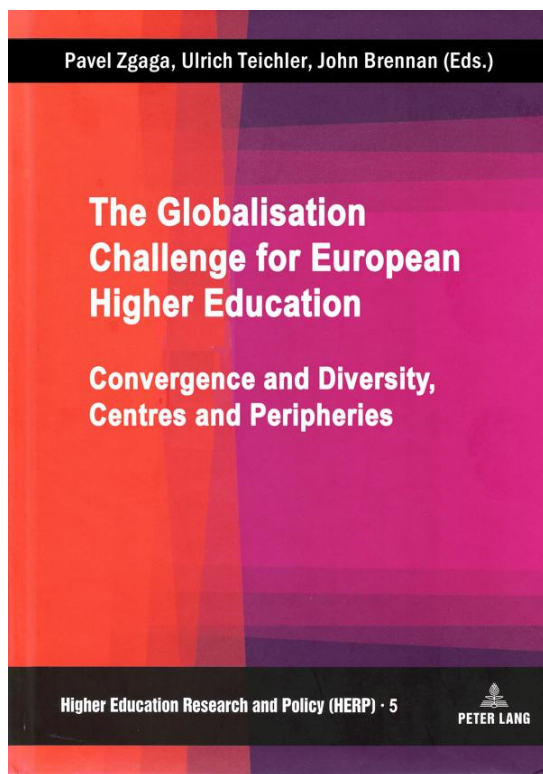
¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepišite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹³ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2012 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2013 v1.00
3F-AE-9B-10-DB-B8-26-32-93-0F-04-9F-F7-1E-D0-27-08-ED-D2-4A

DRUŽBOSLOVJE

Področje: Vzgoja in izobraževanje

Dosežek 1 – znanstvena monografija
P. Zgaga, U. Teichler and J. Brennan
(Eds.). *The Globalisation Challenge
for European Higher Education.
Convergence and Diversity, Centres
and Peripheries. Higher Education
Research and Policy (HERP).*
Frankfurt: Peter Lang, 2013 (v tisku).

Opis dosežka oziroma učinka

Znanstvena monografija je sklepni rezultat raziskovalnega projekta in sodelovanja s partnerskimi centri na petih tujih univerzah. V njej 19 avtorjev različne starosti in iz različnih delov Evrope v 15 poglavjih obravnava nekatere ključne vidike evropske visokošolske dinamike v zadnjih dveh desetletjih. "Globalizacijski izziv" za evropsko visoko šolstvo je bil v tem obdobju pogosto obravnavan, novost te monografije pa je v tem, da poskuša v tem kontekstu predstaviti tudi "skrite" ali "alternativne zgodbe", pri tem pa se avtorji naslanjajo na lastne, najnovejše raziskave. Prvi del obravnava *policy* ideje, še zlasti kakovost, mobilnost in konvergenco v visokem šolstvu, drugi del se posveča problematiki enakosti v visokem šolstvu, v tretjem delu pa so obravnavane posebnosti visokošolskih reform v Sloveniji in državah Zahodnega Balkana ter postavljene v kontekst mednarodnih *policy* vplivov. Splošno rečeno: v središču pozornosti je razmerje med transformacijo univerz in transformacijo širših družb, v okviru katerih le-te delujejo; to vprašanje pa se izkazuje tudi kot centralno vprašanje prihodnjih raziskav v tem polju.

DRUŽBOSLOVJE

Področje: Vzgoja in izobraževanje

Dosežek 1 –

Organizacija jubilejne mednarodne konference CHER 2012

Opis dosežka oziroma učinka

Raziskovalna skupina je bila soorganizator (skupaj s kolegi na Univerzi v Beogradu) jubilejne 25. letne konference CHER (*Consortium of Higher Education Researchers*). Konzorcij CHER je največja in najstarejša asociacija evropskih raziskovalcev visokega šolstva, ki se ji priključujejo tudi raziskovalci z drugih celin (več o konzorciju na <http://www.uni-kassel.de/wz1/CHER/Welcome.html>).

V prvem delu konference, ki je potekal v Beogradu, je bilo predstavljenih 90 referatov iz preko 20 držav; zdaj je v pripravi monografija z izbranimi prispevki, ki bo v letu 2013 izšla pri založbi Sense.

Drugi del, ki je potekal v Ljubljani, je bil simpozij, namenjen zaznamovanju petindvajsetletnice CHER, osvetlil pa je razmerje med raziskovanjem visokega šolstva in visokošolskimi politikami v minulih 25 letih. Prispevke s simpozija bo objavil *European Journal of Higher Education* v jesenski številki 2013.

Več o konferenci na <http://www.cher2012.rs/>.